

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 227.166 van 24 april 2014
in de zaak A. 206.743/VII-38.676.**

In zake : 1. Guido QUIRIJNEN
 2. Ann VAN GORP
 3. de BVBA DE GROENTUIN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Peter Flamey en Gregory Verhelst
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Jan Van Rijswijcklaan 16
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Dirk Abbeloos
kantoor houdend te 9200 Dendermonde
Noordlaan 82-84
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :
Marc LAMBRECHTS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Surmont
kantoor houdend te 2300 Turnhout
de Merodelei 112
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 22 oktober 2012, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur
en Cultuur van 20 augustus 2012 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing
van de deputatie van de provincie Antwerpen van 27 oktober 2011, houdende de

weigering aan Marc Lambrechts van de milieuvergunning voor het verder exploiteren en veranderen van een veebedrijf, gelegen aan Koekhoven 39 te Merksplas, gegrond wordt verklaard, de beroepen beslissing wordt opgeheven en de gevraagde vergunning grotendeels wordt verleend.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 222.337 van 31 januari 2013 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit ingewilligd.

De verwerende partij heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 15 maart 2013.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding ingediend. De verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 maart 2014.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Tom Kloeck, die loco advocaat Peter Flamey verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Patrick Vandendael, die loco advocaat Dirk Abbeloos verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Meindert Gees, die loco advocaat Jan Surmont verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 13 april 2011 dient de tussenkomende partij bij de deputatie van de provincie Antwerpen een aanvraag in tot het verkrijgen van een milieuvergunning om een veebedrijf met covergistingsinstallatie, gelegen aan Koekhoven 39 te Merksplas, verder te exploiteren na verandering door uitbreiding, wijziging en toevoeging. Het voorwerp van de beoogde verandering bestaat in hoofdzaak uit de vermindering van het aantal mestkalveren van 680 tot 528, en de uitbreiding met een nieuwe installatie voor het covergisten per jaar van maximaal 60.000 ton mest, energiegewassen, organisch-biologische afvalstoffen en secundaire afvalstoffen.

De eerste en de tweede verzoekende partij wonen in de nabijheid van de inrichting. De derde verzoekende partij teelt paprika's in serres die vlak bij de geplande vergistingsinstallatie gesitueerd zijn.

3.2. Bij besluit van 27 oktober 2011 weigert de deputatie van de provincie Antwerpen de gevraagde milieuvergunning.

3.3. Op 14 december 2011 stelt de tussenkomende partij bij de Vlaamse regering een bestuurlijk beroep in tegen dit weigeringsbesluit. Als bijlagen bij het beroepschrift worden gevoegd : een "Schaduwstudie vergistingsinstallatie" van 20 oktober 2011, een studie "Maatregelen voedselveiligheid" van 13 september 2011, een "Geluidsnota. Inplanting van een nieuwe biogasinstallatie" van 8 september 2011, en een "Risicobeoordeling vergistingsinstallatie" van 13 september 2011.

3.4. In het kader van de beroepsprocedure worden een aantal adviezen uitgebracht :

- a) het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Merksplas brengt een advies uit betreffende de watertoets;
- b) het advies van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij is gunstig;
- c) de afdeling Toezicht Volksgezondheid verleent een voorwaardelijk gunstig advies;
- d) het advies van de Vlaamse Milieumaatschappij is eveneens voorwaardelijk gunstig;
- e) de afdeling Ruimtelijke Planning en Stedenbouwkundig Beleid adviseert gunstig over de aanvraag;
- f) de afdeling Milieuvergunningen brengt een voorwaardelijk gunstig advies uit;
- g) de dienst Grondwaterbeheer van de afdeling Operationeel Waterbeheer verleent een deels gunstig, deels ongunstig advies;
- h) de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie stelt voor om het beroep gegrond te verklaren en de gevraagde vergunning te verlenen, met uitzondering van de grondwaterwinning en het verzoek om vrijgesteld te worden van de verplichting tot het plaatsen van een grondwaterpeilbuis.

3.5. Op 12 maart 2012, nadat de adviezen zijn uitgebracht, richt de derde verzoekende partij een schrijven aan de Vlaamse minister bevoegd voor het leefmilieu waarin wordt stilgestaan bij de risico's voor de voedselveiligheid en een mogelijk verlies van certificering daaromtrent, met alle economische schade die daarvan het gevolg kan zijn. Er wordt ook ingegaan op de stedenbouwkundige

gevolgen van het inwilligen van de aanvraag, op het productieverlies als gevolg van schaduwwerking en op het risico van ziekteverspreiding. Tot slot wordt nog gewezen op de afstandsregels die in Nederland gelden.

3.6. Op dezelfde datum richten ook de eerste en de tweede verzoekende partij zich schriftelijk tot de bevoegde Vlaamse minister. Zij opperen een hele reeks bezwaren tegen de geplande inrichting. Zo wordt er onder meer gewezen op de stedenbouwkundige onverenigbaarheid van de inrichting, op de belangrijke veiligheids- en hygiënische risico's voor hun naastliggend tuinbouwbedrijf, op de repercussies ten aanzien van de omliggende natuurgebieden, op de strijdigheid met de principes van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid en op de onwettigheid van een mogelijke afwijking van bepaalde voorwaarden van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II). In bijlage bij het schrijven voegen zij een "nota met bezwaren die integraal deel uitmaakt van het bewaarschrift" en een "Gids Luchtzuiveringstechnieken i.v.m. fakkel".

3.7. Vervolgens versturen de verzoekende partijen op 25 juni 2012 nog een aantal bijkomende stukken, met name :

- een nota opgesteld door het Nederlandse studiebureau Looije AgroTechnics met bijgevoegd een schaduwrapportage, een milieueffectenstudie en een nota van Innogreen;
- een nota opgesteld door de directeur van het Proefcentrum Hoogstraten met rapportage over de schade aan paprikaplanten ingevolge blootstelling aan schadelijke gassen;
- een nota van de CVBA Lava, Kenniscentrum voor Duurzame Tuinbouw.

Uit die stukken blijken volgens de verzoekende partijen onmiskenbaar de aanzienlijke en niet uit te sluiten veiligheidsrisico's en milieueffecten die gepaard zouden gaan met de inplanting van een biogasinstallatie op de betrokken locatie.

3.8. Met het thans bestreden besluit van 20 augustus 2012 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur het beroep gegrond en heft zij de beroepen weigeringsbeslissing van de deputatie op. De gevraagde milieuvergunning wordt verleend, uitgezonderd voor de exploitatie van een grondwaterwinning en het verzoek om vrijgesteld te worden van de verplichting tot het plaatsen van een grondwaterpeilbuis.

Het bestreden besluit is als volgt gemotiveerd :

"Overwegende dat in een straal van circa 100 m rondom de perceelgrens van de inrichting 1 woning is gelegen; dat op circa 400 m een agrarisch gebied met ecologisch belang ligt, dat op circa 800 m een natuurgebied en op circa 1.200 m een natuurreservaat ligt; dat op circa 1.400 m een recreatiegebied ligt; dat op circa 1.400 m een woonpark ligt;

Overwegende dat tijdens het openbaar onderzoek 2 bezwaren werden ingediend; dat de bezwaren voornamelijk betrekking hebben op : planologische onverenigbaarheid, hinder door emissies, veiligheid, natuur, geluidshinder, volksgezondheid, lichthinder, fijn stof;

Overwegende dat ten gevolge van de uitbreiding met de vergistingsinstallatie een deel van de bestaande kalverenstal wordt afgebroken; dat de exploitant momenteel vergund is voor 680 kalveren en er in de beoogde situatie 152 kalveren minder worden gehouden;

Overwegende dat de vergistingsinstallatie een verwerkingscapaciteit van 60.000 ton per jaar heeft; dat de inputstromen bestaan uit 60 % landbouwgerelateerde stromen, waarvan minimum 30 % mest, en 40 % organisch biologische afvalstoffen (OBA) en secundaire grondstoffen; dat jaarlijks 2.100 ton mest afkomstig van de eigen mestkalveren wordt vergist; dat de overige mest en andere inputstromen afkomstig zijn van derden;

Overwegende dat de installatie in functie moet staan van bedrijven uit de omgeving voor wat betreft de aanvoer van mest; dat er daarom als bijzondere voorwaarde wordt opgelegd dat de mestleveranciers niet verder dan 20 km van het bedrijf mogen liggen;

Overwegende dat de mest wordt opgeslagen in de mestkelder onder de kalverenstal (eigen mest) en in de mestkelder onder de opslagloods voor OBA (mest van derden); dat in de loods sleufsilos voorzien worden voor de opslag van vaste biomassa (5 x 700 ton); dat voor de vooropslag van vloeibare OBA 4 opslagsilos van 120 ton voorzien worden en 2 kelders voor de opslag van 850 ton vloeibare dierlijke OBA en 850 ton vloeibare plantaardige OBA; dat er buiten geen inputstromen worden opgeslagen;

Overwegende dat de mestkelder onder de mestkalverenstal een volume heeft van 1.525 m³; dat een mestopslagcapaciteit van 1.584 m³ noodzakelijk is om een periode van 9 maanden te kunnen overbruggen; dat de mestkelder

behorende tot de vergistingsinstallatie een volume van 850 m³ heeft; dat de mest van de mestkalveren bovendien wordt afgevoerd naar de vergistingsinstallatie zodat er geen tekort aan opslagcapaciteit kan optreden;

Overwegende dat de energiegewassen samen met de vaste OBA en de vaste mest worden gemengd in de walking floor, waarna de biomassa in de mengtanks komt; dat in de mengtanks vloeibare mest en vloeibare OBA worden toegevoegd; dat de biomassa vervolgens in de hydrolysetank en daarna in de vergisters terecht komt; dat er 4 identieke CSTR-vergisters ('continuous stirred tank reactor') van elk 4.000 ton zijn, waarin de biomassa continu wordt vermengd; dat na een verblijftijd van circa 3 maanden de uitgegiste biomassa (digestaat) wordt afgevoerd naar hygiëniserietanks, waar een pasteurisatieproces plaatsvindt, en vervolgens naar de drooginstallatie;

Overwegende dat het biogas dat tijdens de anaërobe vergisting vrijkomt, wordt gereinigd van H₂S in een ontzwavelingsinstallatie alvorens het wordt verbrand in gasmotoren (WKK's) met productie van warmte en elektriciteit; dat de geproduceerde elektriciteit via een transformator op het elektriciteitsnet wordt gebracht; dat de geproduceerde warmte verdeeld wordt naar de verschillende componenten (pasteurisatie, opwarmen van de vergisters, droogproces, verwarmen van de loods, ...);

Overwegende dat er 3 WKK motoren op biogas, 1 WKK op zowel aardgas als biogas ('dual fuel motor') en 3 WKK's op aardgas voorzien worden; dat elk van de motoren een elektrisch vermogen van 1.063 kW heeft; dat door de installatie van de verschillende motoren fluctuaties in de gasproductie kunnen opgevangen worden; dat het biogas wordt afgefakkeld door een noodfakkeld bij calamiteiten;

Overwegende dat het digestaat met behulp van de warme lucht van de WKK's wordt ingedroogd tot een exportwaardig eindproduct (organisch bodemverbeterend middel); dat de droging wordt voorafgegaan door een passaga door indikkers waarin het digestaat wordt ingedikt; dat in periodes van drukte, onvoorziene stilstand of onderhoud van de drooginstallatie het digestaat ook in vloeibare vorm kan afgezet worden;

Overwegende dat de exploitant jaarlijks 20.000 ton biomassa en houtige producten wenst in te drogen; dat het onder meer tomatenloof, bermmaaisel, houtafval en kurkafval kan betreffen; dat de benodigde warmte wordt geleverd door de WKK's; dat de biomassa na droging kan gebruikt worden voor veevoeding, compostering en vergisting en de houtige producten na droging kunnen gebruikt worden in OSB platen of in de pelletindustrie; dat deze stromen zowel voor als na het droogproces in een loods worden opgeslagen;

Overwegende dat alle biomassastromen, alsook het eindproduct, in loodsen worden opgeslagen en alle processen binnen in loodsen plaatsvinden; dat de loodsen in onderdruk staan en de lucht wordt behandeld in achtereenvolgens een zure luchtwasser en een waterwasser; dat de exploitant een wijziging van de sectorale voorwaarden vraagt conform de bepalingen van artikel 5.28.3.4.1, §1, 4°, van titel II van het VLAREM dat stelt dat de afgezogen ventilatielucht moet behandeld worden door middel van filtratie over een biobed en zure wassers, dat elke alternatieve methode met een gelijkwaardig of beter rendement om ammoniakemissie en hinder te voorkomen in de milieuvergunning kan worden toegelaten;

Overwegende dat de exploitant op 16 februari 2012 een nota van een erkend deskundige lucht bezorgde; dat uit deze nota blijkt dat met de voorgestelde luchtbehandeling, meer bepaald een zure wasser gevolgd door een waterwasser, voor wat ammoniak en stof betreft een gelijkwaardig verwijderingsrendement wordt bekomen dan de luchtbehandeling die in artikel 5.28.3.4.1, §1, 4°, van titel II van het VLAREM wordt beschreven; dat er in de nota gesteld wordt dat de plaatsing van een biobed, zoals VLAREM voorschrijft, geen bijkomende geurreductie oplevert op voorwaarde dat er gedroogd wordt met een banddroger en een adequaat luchtwassysteem wordt voorzien; dat de exploitant op 16 februari 2012 verklaarde dat er een banddroger zal geplaatst worden; dat er een efficiënte werking van de luchtwasser bekomen kan worden indien er een voldoende grote contacttijd is tussen water en lucht (grootte-orde van 2 seconden), er een waterrecirculatie van minimaal 400 m³/uur wordt gerealiseerd en er frequent en voldoende gespuid wordt; dat het aangewezen is om dit als bijzondere voorwaarden op leggen, evenals de voorwaarde dat de dimensionering van het luchtbehandelingssysteem in samenspraak met een erkend deskundige lucht moet gebeuren;

Overwegende dat de nota van de erkend deskundige lucht verder stelt dat het aangewezen is om binnen de 3 maanden na ingebruikname een volledige doormeting, bestaande uit een olfactometrische analyse, van de luchtbehandelingsinstallatie uit te voeren; dat op basis van de olfactometrische analyse een modellering moet uitgevoerd worden; dat het aangewezen is om deze controlemeting als een bijzondere voorwaarde op te leggen;

Overwegende dat een goede opvolging van de werking van de luchtbehandelingsinstallatie zeer belangrijk is; dat het aangewezen is om als bijzondere voorwaarde op te leggen dat de exploitant zich laat begeleiden door een erkend deskundige lucht, dat de exploitant een dagboek moet bijhouden met de eventueel vastgestelde problemen en remediërende maatregelen en dat een erkend deskundige lucht jaarlijks het onderhoud en de werking van de luchtbehandelingsinstallatie controleert; dat de onderhoudshandelingen en controles moeten worden bijgehouden in een onderhoudsboek; dat het dagboek en het onderhoudsboek ter inzage van de toezichthoudende overheid moeten gehouden worden; dat het risico op geurhinder, mits navolging van de opgelegde bijzondere voorwaarden, tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt;

Overwegende dat de exploitant, op vraag van de deputatie van de provincie Antwerpen, een schaduwstudie liet uitvoeren waarin het effect van schaduwvorming op de naastgelegen serre wordt onderzocht; dat uit de studie blijkt dat er maar een beperkte schaduwvorming op de naastliggende serre ten gevolge van de vergistingsinstallatie zal plaatsvinden; dat tijdens de uren van de dag met volledig daglicht en maximale zonneschijn de schaduw quasi niet meer over de serre reikt en dit in de verschillende geanalyseerde perioden van het jaar;

Overwegende dat de exploitant een risicobeoordelingsstudie liet uitvoeren door een erkende veiligheidsdeskundige; dat uit de studie blijkt dat de risico's als voldoende gecontroleerd worden beoordeeld en dat de externe risico's van de covergistingsinstallatie als beperkt worden aanzien aangezien de afstand tot

de meest nabijgelegen woning meer dan 100 m bedraagt; dat in de studie nog volgende bijkomende maatregelen worden voorgesteld :

- vastleggen van de gevarenzone-indeling met betrekking tot ontploffingsgevaar volgens de eisen van de Atex richtlijn en de hieruit volgende acties naar het beperken van ontstekingsbronnen meenemen;
- vastleggen van een onderhoudscontract waarin is bepaald dat de leverancier/onderhoudsbedrijf bij storing aan de biogasinstallatie zo snel mogelijk (binnen 12 uur) aanwezig zal zijn om de storing te verhelpen;
- vastleggen van de nodige blusmiddelen in overleg met de plaatselijke brandweer;
- voorzien van een scholing van de exploitant met betrekking tot het beheren en exploiteren van een soortgelijke installatie;
- voorzien van een noodstroomvoorziening om kritische onderdelen operationeel te houden ingeval van stroomuitval;

dat het aangewezen is om deze maatregelen op te leggen als bijzondere voorwaarden;

Overwegende dat de pompen en roerwerken van de biogasinstallatie in gesloten tanks en putten of in een loods worden opgesteld; dat de drooginstallatie eveneens in een loods wordt opgesteld; dat de motoren van de WKK installaties binnen worden opgesteld in een geluidsisolerende ruimte; dat de luchtaanzuigopening wordt voorzien van geluidsdempende luiken; dat de uitlaat eveneens een demper bevat; dat de WKK motoren op rubberen blokken (silent blocks) worden geplaatst; dat het aangewezen is om dit op te leggen als een bijzondere voorwaarde;

Overwegende dat de exploitant een geluidsnota liet opmaken waaruit blijkt dat de WKK motoren geen overschrijding van de nachtelijke richtwaarden (en dus ook niet van de overige richtwaarden) ter hoogte van de omliggende woningen teweeg brengen; dat de aanvoer van biomassastromen en de afvoer van digestaat bovendien alleen tussen 7 en 19 uur zal gebeuren; dat het leveren van voeders, vullen van voedersilo's, aanvoeren van mazout en het laden en lossen van mestkalveren incidentele geluiden zijn die eigen zijn aan een landbouwbedrijf; dat het risico op geluidshinder tot een aanvaardbaar risico wordt beperkt;

Overwegende dat in de huidige situatie het aantal transporten beperkt is; dat er circa 12 transporten per jaar zijn voor de aan- en afvoer van mestkalveren; dat er verder 1 transport per week is voor de levering van voeders en enkele transporten per jaar voor de levering van mazout en de afvoer van krengen; dat er in de beoogde situatie circa 3,7 bijkomende transporten zullen zijn voor de aan- en afvoer van biomassa en houtige producten die op de inrichting gedroogd worden; dat er voor de vergistingsinstallatie circa 7,5 bijkomende transporten per dag zullen zijn; dat 7,4 van deze transporten momenteel reeds bestaan op macroschaal; dat de Koekhoven recent werd heraangelegd en bestaat uit 2 gescheiden baanvakken; dat deze straat uitmondt op een gewestweg; dat de autosnelweg E34 vlot bereikbaar is;

Overwegende dat het hemelwater opgevangen wordt en gebruikt wordt voor het wassen van voertuigen en machines; dat de grootte van de

hemelwateropvang echter nog onbekend is; dat het aangewezen is om als bijzondere voorwaarde op te leggen dat de hemelwateropvang gedimensioneerd moet worden volgens de bepalingen van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater van 1 oktober 2004;

Overwegende dat de exploitant een grondwaterwinning met een debiet van 3.500 m³/jaar aanvraagt; dat het water wordt gebruikt als drinkwater voor de mestkalveren en als reinigingswater voor de stal en de vergistingsinstallatie; dat het aangewezen is om ook hemelwater te gebruiken als reinigingswater; dat, gelet op het aantal mestkalveren, een debiet van 2.956,8 m³ per jaar voldoende is om de dieren van drinkwater te voorzien; dat het aangewezen (is) om het debiet van de grondwaterwinning te beperken tot 2.957 m³ per jaar;

Overwegende dat de inrichting is gelegen in collectief te optimaliseren buitengebied; dat het huishoudelijk afvalwater (sanitair, werkplaats en kantoor) via een septische put wordt geloosd in het oppervlaktewater; dat het bedrijfsafvalwater (wasplaats voertuigen) via een KWS-afscheider eveneens in het oppervlaktewater wordt geloosd; dat het aangewezen is om als bijzondere voorwaarde op te leggen dat de KWS-afscheider wordt voorzien van een coalescentiefilter zodat er zeker kan voldaan worden aan de algemene voorwaarden voor lozing van bedrijfsafvalwater in een collectief te optimaliseren buitengebied;

Overwegende dat volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, de inrichting gelegen is in het Maasbekken; dat de inrichting niet gelegen is een overstromingsgevoelig gebied; dat er geen schadelijke effecten op het watersysteem worden verwacht, mits naleving van de opgelegde voorwaarden; dat er bijgevolg voldaan wordt aan artikel 8 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de watertoets;

Overwegende dat de uitlaatgassen van de biogasmotoren via een schouw worden afgevoerd; dat in de aanvraag gesteld wordt dat de NO_x in de uitlaatgassen van de biogasmotoren onder de 500 mg/Nm³ zal liggen, conform de VLAREM-norm; dat de exploitatie zich niet in een regio bevindt waar de grenswaarde voor NO₂ (Europese richtlijn 1999/30/EG: 40 µg/m³) wordt benaderd of overschreden; dat de emissies van de gasmotoren jaarlijks nagemeten zullen worden;

Overwegende dat op circa 400 m van de inrichting een agrarisch gebied met ecologisch belang ligt, dat op circa 800 m een natuurgebied en op circa 1.200 m een natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuureservaat ligt; dat op circa 800 m van de inrichting het vogelrichtlijngebied 'Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout' en het habitatrictlijngebied 'Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout' gelegen zijn; dat de zure water het ammoniakgehalte in de ventilatielucht met minimaal 95 % reduceert zodat er geen risico op verzuring in deze gebieden is ten gevolge van de emissie van ammoniak; dat deze gebieden bovendien op ruime afstand van de inrichting liggen; dat, gelet op de voorgestelde maatregelen ter voorkoming van emissies naar bodem, lucht en water, er geen significante gevolgen voor de natuurwaarden in de regio verwacht worden;

Overwegende dat de exploitant een wijziging van de sectorale voorwaarden vraagt conform de bepalingen van artikel 5.2.1.5, §2, van titel II van het

VLAREM, dat stelt dat de inrichting omheind wordt met een stevige en voldoende ongeveer 2 meter hoge afsluiting, tenzij anders bepaald in de milieuvergunning; dat de exploitant voorstelt om alleen een 2 meter hoge afsluiting langs de straatzijde te plaatsen; dat de vergistingsinstallatie langs de andere zijden wordt afgeschermd door serres; dat het voorstel ervoor zorgt dat de inrichting ontoegankelijk is voor onbevoegden wat met het desbetreffende artikel ook beoogd wordt; dat deze wijziging van de sectorale voorwaarden kan worden toegestaan;

Overwegende dat de exploitant een wijziging van de sectorale voorwaarden vraagt conform de bepalingen van artikel 5.2.1.5, §5, van titel II van het VLAREM, dat stelt dat langsheen de randen van de inrichting een groenscherm van minstens 5 m breedte wordt aangelegd, tenzij anders bepaald in de milieuvergunning; dat de exploitant voorstelt om alleen een groenscherm te plaatsen langs de straatzijde; dat er zich langs de andere zijden serres bevinden die de vergistingsinstallatie afschermen van de omgeving; dat de exploitant stelt dat het groenscherm aangelegd wordt conform de plannen horende bij de stedenbouwkundige vergunning; dat deze wijziging van de sectorale voorwaarden kan worden toegestaan;

Overwegende dat de exploitant een wijziging van de sectorale voorwaarden vraagt conform de bepalingen van artikel 5.28.3.2.2, §2 en §3, van titel II van het VLAREM, dat stelt dat van elke vracht aangevoerde mest en wekelijks van de aangevoerde andere (grond)stoffen en de afgevoerde eindproducten een analyse van P_2O_5 en N moet gebeuren, tenzij anders bepaald in de milieuvergunning; dat de exploitant voorstelt om de analysefrequentie af te stemmen op het besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2008 betreffende de mestverwerking waarin gesteld wordt dat voor de ingaande stromen per verschillend aangeleverde soort mest en per aanbieder (volgens de codes van de Mestbank) ofwel jaarlijks een analyse genomen/aangeleverd wordt, uitgevoerd door een erkend labo, ofwel wordt gebruik gemaakt van de forfaitaire cijfers zoals vastgelegd door de Vlaamse Landmaatschappij ('inhoudsnormen voor de mestsamenstelling'); dat het desbetreffende besluit verder stelt dat grondstoffen die mee worden verwerkt minstens 1 maal per jaar en per soort worden bemonsterd en geanalyseerd en dat van het eindproduct er 1 analyse per jaar per soort eindproduct moet worden genomen door een erkend labo; dat de gevraagde wijziging kan worden toegestaan;

Overwegende dat de exploitant een wijziging van de sectorale voorwaarden vraagt conform de bepalingen van artikel 5.28.3.4.1, §1, 1°, van titel II van het VLAREM, dat stelt dat het laden en lossen van de mest in afgesloten ruimten moet gebeuren en dat een alternatieve methode kan toegelaten worden in de milieuvergunning; dat de exploitant voorstelt om de drijfmest in de kelder te lossen via een vaste aanvoerdarm, met vloeistofdichte snelkoppelingen, op de tank aan de buitenkant van de loads; dat er bij het verpompen geen contact van mest met de buitenlucht is zodat het risico op geurhinder wordt beperkt; dat de gevraagde wijziging kan worden toegestaan;

Overwegende dat de exploitant een wijziging van de sectorale voorwaarden vraagt conform de bepalingen van artikel 5.53.2.2, van titel II van het VLAREM, dat enerzijds stelt dat er een grondwaterpeilbuis geplaatst moet worden, maar anderzijds aangeeft dat in de milieuvergunning vrijstelling van de

aanleg van een peilbuis kan worden verleend; dat de exploitant stelt dat het grondwaterpeil kan gemeten worden zonder gevaar voor beschadiging van de meetapparatuur aangezien de put zelf dienst doet als peilbuis en er dus geen afzonderlijke peilbuis nodig is; dat het een nieuwe grondwaterwinning betreft en het technisch mogelijk is om de grondwaterwinning uit te rusten met een grondwaterpeilbuis; dat de gevraagde wijziging niet kan worden toegestaan;

Overwegende dat de huidige vergunning verstrijkt op 24 november 2025; dat de exploitant een hernieuwing aanvraagt van de milieuvergunning; dat artikel 18 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning stelt dat een vroegtijdige hernieuwing kan worden toegestaan indien een overname van de vergunde inrichting door een andere exploitant is gepland of indien de exploitant een belangrijke verandering van de vergunde inrichting beoogt; dat de uitbreiding met een vergistingsinstallatie en 7 WKK-motoren als belangrijke veranderingen kunnen beschouwd worden en de vroegtijdige hernieuwing dus kan worden toegestaan;

Overwegende dat de inrichting verenigbaar is met de stedenbouwkundige voorschriften en de goede ruimtelijke ordening;

Overwegende dat de hinder voor mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door de gevraagde inrichting mits naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt, uitgezonderd de grondwaterwinning met een debiet van meer dan 2.957 m³/jaar; de aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.53.2.2, van titel II van het VLAREM wordt eveneens geweigerd".

De verleende vergunning wordt afhankelijk gesteld van de naleving van de volgende bijzondere voorwaarden :

- "- De mestverwerking staat in functie van het eigen bedrijf en bedrijven uit de omgeving. De mestleveranciers zijn binnen 20 km van het bedrijf gelegen.
- Het hemelwater afkomstig van de daken van de nieuwe gebouwen wordt opgevangen. De hemelwateropvang wordt gedimensioneerd volgens de bepalingen van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater van 1 oktober 2004.
- De gevarenzone-indeling met betrekking tot ontploffingsgevaar wordt vastgelegd volgens de eisen van de Atex richtlijn. De hieruit volgende acties naar het beperken van ontstekingsbronnen worden uitgevoerd alvorens de exploitatie in gebruik wordt genomen.
- Voordat de exploitatie in gebruik wordt genomen, wordt er een onderhoudscontract vastgelegd waarin wordt bepaald dat de leverancier/onderhoudsbedrijf bij storing aan de biogasinstallatie zo snel mogelijk (binnen 12 uur) aanwezig is om de storing te verhelpen.
- De nodige blusmiddelen worden in overleg met de plaatselijke brandweer vastgelegd, alvorens de exploitatie in gebruik wordt genomen.
- Er wordt voorzien in een scholing van de exploitant met betrekking tot het beheren en exploiteren van een soortgelijke installatie. De scholing wordt

gevolgd alvorens de exploitatie in gebruik wordt genomen.

- Er wordt een noodstroomvoorziening voorzien om kritische onderdelen operationeel te houden ingeval van stroomuitval, alvorens de exploitatie in gebruik wordt genomen.
- De pompen en roerwerken van de biogasinstallatie worden in gesloten tanks en putten of in een loods opgesteld. De drooginstallatie wordt eveneens in een loods opgesteld. De motoren van de WKK installaties worden binnen opgesteld in een geluidsisolerende ruimte. De luchtaanzuigopening wordt voorzien van geluidsdempende luiken en de uitlaat van een demper. De WKK motoren worden op rubberen blokken (silent blocks) geplaatst.
- De droging van het digestaat gebeurt met een banddroger.
- In de luchtbehandelingsinstallatie wordt er een voldoende grote contacttijd tussen water en lucht (grootte-orde van 2 seconden) voorzien. Verder wordt er een waterrecirculatie van minimaal 400 m³/uur gerealiseerd en wordt er frequent en voldoende gespuid. De dimensionering van het luchtbehandelingssysteem gebeurt in samenspraak met een erkend deskundige lucht.
- Binnen de 3 maanden na ingebruikname wordt er een volledige doormeting, bestaande uit een olfactometrische analyse, van de luchtbehandelingsinstallatie uitgevoerd. Op basis van de olfactometrische analyse wordt er een modellering uitgevoerd. De resultaten van deze controlemeting worden overgemaakt ter kennisgeving aan de deputatie en de afdeling Milieuvergunningen en ter evaluatie aan de afdeling Milieu-inspectie.
- De exploitant laat zich begeleiden door een erkend deskundige lucht. Jaarlijks controleert een erkend deskundige lucht het onderhoud en de werking van de luchtbehandelingsinstallatie. De onderhoudshandelingen en controles worden bij(ge)houden in een onderhoudsboek. Er wordt een dagboek bij gehouden met de eventueel vastgestelde problemen en remediërende maatregelen. Het onderhoudsboek en dagboek worden ter inzage van de toezichthoudende overheid gehouden.
- De KWS-afscheider wordt voorzien van een coalescentiefilter.
- De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.28.3.4.1, §1, 4°, van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. Het luchtbehandelingssysteem bestaat uit een zure wasser gevolgd door een waterwasser.
- De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.1.5, §2, van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. Er wordt een afsluiting van minimaal 2 m hoog langs de straatzijde geplaatst.
- De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.1.5, §5, van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. Er wordt een groenscherm geplaatst conform de plannen horende bij de stedenbouwkundige vergunning.
- De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.28.3.2.2, §2 en §3 van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. Voor de ingaande stromen wordt per verschillend aangeleverde soort mest en per aanbieder (volgens de codes van de Mestbank) ofwel jaarlijks een

analyse genomen/aangeleverd, uitgevoerd door een erkend labo, ofwel wordt gebruik gemaakt van de forfaitaire cijfers zoals vastgelegd door de Vlaamse Landmaatschappij ('inhoudsnormen voor de mestsamensetting'). De grondstoffen die mee worden verwerkt, worden minstens 1 maal per jaar en per soort bemonsterd en geanalyseerd en van het eindproduct wordt er 1 analyse per jaar per soort eindproduct genomen door een erkend labo.

- De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.28.3.4.1, §1, 1°, van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. De mest wordt in de kelder gelost via een vaste aanvoerdarm, met vloeistofdichte snelkoppelingen, op de tank van de buitenkant van de loods".

IV. Onderzoek van het eerste onderdeel van het eerste middel

Standpunt van de partijen

4. In een eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 17 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, van artikel 52, 3°, b), van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (hierna : Vlarem I), van het gewestplan "Turnhout" zoals vastgesteld bij koninklijk besluit van 30 september 1977, van artikel 11 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen (hierna : inrichtingsbesluit), van de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen (hierna : omzendbrief van 8 juli 1997), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna : motiveringswet), van de materiële motiveringsplicht, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van het algemeen rechtsbeginsel "patere legem quam ipse fecisti", alsook de ontstentenis van de rechtens vereiste feitelijke en juridische grondslag.

In een eerste middelonderdeel zetten de verzoekende partijen uiteen dat het bestreden besluit geen afdoende motivering bevat omtrent de planologische verenigbaarheid van de aanvraag, aangezien de verwerende partij ter zake slechts een loutere stijlclausule hanteert en niet ingaat op de omstandige

bezwaren die zij in hun bezwaarschrift hebben aangevoerd. Zij stellen dat het bestreden besluit een woordelijke kopie is van het advies van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie van 28 februari 2012, dat op zijn beurt weer een letterlijke kopie is van het advies van de afdeling Milieuvergunningen van 21 februari 2012. Zij merken op dat beide adviezen dateren van vóór de indiening van hun nota in het kader van de administratieve beroepsprocedure. Zij hernemen de argumenten die zij in het kader van die beroepsprocedure hebben opgeworpen en wijzen erop dat tevens een omstandige stukkenbundel met wetenschappelijk onderbouwde onderzoeken werd overgemaakt.

Meer specifiek voeren zij aan dat het bestreden besluit geen concrete motivering bevat omtrent de stedenbouwkundige verenigbaarheid van de industriële installatie met de gewestplanbestemming "agrarisch gebied", dat niet wordt nagegaan in welke mate die installatie zou "aansluiten" bij de lokale agrarische bedrijven, dan wel erop "afgestemd" is, conform de rechtspraak van de Raad van State inzake para-agrarische bedrijven en dat evenmin wordt getoetst aan de voorwaarden van de omzendbrief van 8 juli 1997.

De summiere tot zelfs onbestaande motivering van het bestreden besluit op stedenbouwkundig vlak is volgens de verzoekende partijen des te bedenkelijker, gelet op de weigering van de milieuvergunning in eerste aanleg, de grieven van de lokale overheid ten aanzien van het project, de omstandige bezwaren op dit punt en de stukken die de verzoekende partijen na de adviesverlening hebben voorgelegd aan de verwerende partij en die onder meer een omstandige repliek inhouden op het voorwaardelijk gunstig stedenbouwadvis.

5. De verwerende partij antwoordt dat uit artikel 11.4.1 van het inrichtingsbesluit volgt dat niet alleen zuivere landbouwbedrijven maar ook para-agrarische bedrijven gevestigd kunnen worden in agrarische gebieden en dat de verwerking van landbouwproducten tot biogas als een para-agrarische activiteit kan worden beschouwd. Zij meent dat een verwijzing naar de omzendbrief

RO/2006/01 van 19 mei 2006 daartoe niet is vereist. Voorts stelt zij dat uit de motivering van het bestreden besluit blijkt dat het mobiliteitsvraagstuk zorgvuldig werd onderzocht en dat de conclusies daaromtrent niet op ernstige wijze door de verzoekende partijen worden weerlegd. Uit de aanleg van een groenscherm overeenkomstig de bij de stedenbouwkundige vergunning gevoegde plannen en de oprichting van een twee meter hoge afsluiting langs de straatkant blijkt volgens haar dat ook de inplanting en inkleding van de inrichting effectief werden onderzocht.

6. De verzoekende partijen dupliceren dat de argumentatie van de verwerende partij in haar memorie van antwoord identiek is aan het verweer dat zij reeds heeft gevoerd in het kader van de schorsingsprocedure. Zij verwijzen dan ook naar het schorsingsarrest nr. 222.337 van 31 januari 2013 waarin die argumentatie werd verworpen en het middelonderdeel ernstig werd bevonden.

Beoordeling

7. Artikel 21, § 2, 2°, van Vlarem I bepaalt dat de adviezen van het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed, het college van burgemeester en schepenen, de gemeentelijke of provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, onder meer "een gemotiveerde beoordeling van de verenigbaarheid van de inrichting waarvoor een vergunning wordt gevraagd met de omgeving en de goede plaatselijke ruimtelijke ordening" moet bevatten. Luidens artikel 29, 2°, van Vlarem I dient ook het advies van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie een dergelijke beoordeling te bevatten.

Uit deze bepalingen volgt dat de vergunningverlenende overheid moet nagaan of de inrichting verenigbaar is met de omgeving en de goede plaatselijke ruimtelijke ordening. De beslissing over de milieuvergunningsaanvraag dient in een eigen redengeving aan te geven waarom zulks het geval is.

Overeenkomstig de vereisten van de artikelen 2 en 3 van de motiveringswet moet de gegeven motivering afdoende zijn. Het afdoende karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen.

De artikelen 21, § 2, 2°, en 29, 2°, van Vlarem I vereisen een afdoende stedenbouwkundige toetsing van de milieuvergunningsaanvraag die moet worden onderscheiden van de beoordeling van de vergunningsaanvraag uit milieuhygiënisch oogpunt. Motieven in een vergunningsbeslissing die betrekking hebben op de milieuhygiënische aanvaardbaarheid van de inrichting, tonen niet zonder meer aan dat de inrichting ook uit stedenbouwkundig oogpunt verenigbaar is met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening waarbij in de eerste plaats rekening gehouden moet worden met de ordening in de onmiddellijke omgeving.

8. Met betrekking tot de verenigbaarheid van de inrichting met de toepasselijke ruimtelijke en stedenbouwkundige voorschriften wordt in het bestreden besluit het volgende overwogen :

"Gelet op de ligging van de inrichting in agrarisch gebied volgens het gewestplan 'Turnhout', vastgesteld bij het koninklijk besluit van 30 september 1977;

(...);

Overwegende dat in een straal van circa 100 m rondom de perceelgrens van de inrichting 1 woning is gelegen; dat op circa 400 m een agrarisch gebied met ecologisch belang ligt, dat op circa 800 m een natuurgebied en op circa 1.200 m een natuurreservaat ligt; dat op circa 1.400 m een recreatiegebied ligt; dat op circa 1.400 m een woonpark ligt;

(...);

Overwegende dat in de huidige situatie het aantal transporten beperkt is; dat er circa 12 transporten per jaar zijn voor de aan- en afvoer van mestkalveren; dat er verder 1 transport per week is voor de levering van voeders en enkele transporten per jaar voor de levering van mazout en de afvoer van krenge; dat er in de beoogde situatie circa 3,7 bijkomende transporten zullen zijn voor de aan- en afvoer van biomassa en houtige producten die op de inrichting gedroogd worden; dat er voor de vergistingsinstallatie circa 7,5 bijkomende transporten per dag zullen zijn; dat 7,4 van deze transporten momenteel reeds bestaan op

macroschaal; dat de Koekhoven recent werd heraangelegd en bestaat uit 2 gescheiden baanvakken; dat deze straat uitmondt op een gewestweg; dat de autosnelweg E34 vlot bereikbaar is;

(...);

Overwegende dat op circa 400 m van de inrichting een agrarisch gebied met ecologisch belang ligt, dat op circa 800 m een natuurgebied en op circa 1.200 m een natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreserveaat ligt; dat op circa 800 m van de inrichting het vogelrichtlijngebied 'Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout' en het habitatrichtlijngebied 'Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout' gelegen zijn; dat de zure water het ammoniakgehalte in de ventilatielucht met minimaal 95 % reduceert zodat er geen risico op verzuring in deze gebieden is ten gevolge van de emissie van ammoniak; dat deze gebieden bovendien op ruime afstand van de inrichting liggen; dat, gelet op de voorgestelde maatregelen ter voorkoming van emissies naar bodem, lucht en water, er geen significante gevolgen voor de natuurwaarden in de regio verwacht worden;

(...);

Overwegende dat de inrichting verenigbaar is met de stedenbouwkundige voorschriften en de goede ruimtelijke ordening".

9. De derde verzoekende partij heeft in haar brief van 12 maart 2012 - onder de hoofding "stedenbouwkundige consequenties" - benadrukt dat de aanwezigheid van een vergistingsinstallatie negatieve gevolgen kan hebben voor het nabijgelegen voedselproductiebedrijf. Ook de eerste en de tweede verzoekende partij hebben in een afzonderlijk schrijven van 12 maart 2012 nadrukkelijk stil gestaan bij de verenigbaarheid van de inrichting met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening.

Uit geen enkel motief van het bestreden besluit valt af te leiden dat de meest onmiddellijke omgeving - waartoe een serrecomplex voor paprikateelt behoort - bij de beoordeling van de aanvraag werd betrokken. De in het bestreden besluit opgegeven redengeving is niet afdoende in het licht van de concrete argumenten die de verzoekende partijen tijdens de administratieve beroepsprocedure hebben laten gelden. De loutere beschrijving van de onmiddellijke omgeving - voor zover zulks in het bestreden besluit kan worden ontwaard - volstaat in elk geval niet om op deugdelijke wijze tot de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening en met de onmiddellijke omgeving te besluiten.

Het eerste onderdeel van het eerste middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 20 augustus 2012 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen van 27 oktober 2011, houdende de weigering aan Marc Lambrechts van de milieuvergunning voor het verder exploiteren en veranderen van een veebedrijf, gelegen aan Koekhoven 39 te Merksplas, gegrond wordt verklaard, de beroepen beslissing wordt opgeheven en de gevraagde vergunning grotendeels wordt verleend.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 1.050 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vierentwintig april tweeduizend veertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	waarnemend kamervoorzitter,
Carlo Adams,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Eric Brewaeys